

За наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 36 (772).

25 грудня 1963 р.

Ціна 2 коп.

Ось наша програма розвитку ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В 1970 РОЦІ ВИРОБИТИ:

- МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ — 70—80 МІЛЬЙОНІВ ТОНН;
- ГЕРБІЦИДІВ ТА ІНШИХ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН — ДО 800—900 ТИСЯЧ ТОНН;
- ХІМІЧНИХ ВОЛОКОН — 1 МІЛЬЙОН 350 ТИСЯЧ ТОНН;
- ПЛАСТИЧНИХ МАС І СИНТЕТИЧНИХ СМОЛ—3,5—4 МІЛЬЙОНИ ТОНН;
- АВТОМОБІЛЬНИХ ШИН — 44 МІЛЬЙОНИ ШТУК;
- ЛАКОФАРБОВАНИХ МАТЕРІАЛІВ 2,4—2,8 МІЛЬЙОНА ТОНН;
- ЗБІЛЬШИТИ ВИРОБНИЦТВО СИНТЕТИЧНОГО СПИРТУ І СИНТЕТИЧНИХ ЖИРОЗАМІННИКІВ ДО ПОВНОГО ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА І ПОВНОЇ ЗАМІНИ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ У ТЕХНІЦІ.

В ПОХОДІ ЗА ВЕЛИКУ ХІМІЮ

В дні, коли вся країна слідкувала за роботою грудневого Пленуму ЦК КПРС, з'явився черговий номер газети «Радянський хімік», присвячений цій важливій події. Матеріали, вміщені в газеті хімічного факультету, показують, що питання, які обговорювались на Пленумі, хвилюють весь колектив хіміків Одеського університету. Студенти і викладачі з піднесенням розповідають про бурхливий розвиток і величезні можливості хімічної науки, про вклад кафедр факультету в справу підйому Великої хімії.

РІШЕННЯ ПЛЕНУМУ ЦК КПРС В ЖИТТЯ!

Завідуючий лабораторією високомолекулярних сполук, старший науковий співробітник В. Вільшанський розповідає читачам про наукову роботу кафедри полімерів. Колектив цієї кафедри зайнятий вивченням закономірностей полімеризаційних процесів в дисперсних системах, і праці мають велике значення в технології пластиків і каучуку. Результати робіт лабораторії будуть представлені на черговій Всесоюзній нараді з полістиролу в Ленінграді.

«Радянський хімік» вміщує замітки студентів вечірнього відділу — працівників і співробітників лабораторій хімічних підприємств міста. Товариш Б. Шатхен пише про трудове піднесення, яке охопило робітників та інженерів хіміко-фармацевтичного заводу напередодні Пленуму. До дня відкриття Пленуму колектив заводу достроково виконав дві дослідницькі теми. Представники Одеського хімічного заводу А. Помогайло та І. Болтянська розповідають про синтез пластмас на базі штучних полівінілхлоридних смол. Додатково до плану випущено 10 тонн пластикатів, велику кількість полівінілхлоридної плівки. Це — трудові подарунки грудневому Пленуму ЦК КПРС.

Підвищені зобов'язання взяли на себе робітники цеху пластмас заводу будівельно-обробних машин. 320 різних видів продукції з пластмас — ось трудовий підсумок цього підприємства. Багато робітників і лаборантів заводу є студентами вечірнього відділу хімічного факультету. Прагнення трудитись ще краще, бажання внести свій вклад в загальнонародну справу підйому хімічної промисловості — основна тема всіх матеріалів, вміщених у газеті «Радянський хімік».

Хіміки Одеського державного університету разом з великою армією трудівників хімічної індустрії — в поході за Велику хімію.

НАШ КОР.

ЦЕ — ПОТРІБНО

Нещодавно закінчив свою роботу Пленум ЦК КПРС, присвячений хімізації народного господарства і дальшому поліпшенню добробуту трудящих. У своїй доповіді на цьому Пленумі товариш М. С. Хрущов сказав, що в найближчі роки значно збільшиться в нашій країні виробництво одягу й взуття з синтетичних матеріалів і штучного волокна.

Всі ці волокна — і штучні, і синтетичні, — називають хімічними волокнами. Це роз'яснення, — говорив Микита Сергійович, — треба зробити тому, що хімія настійно входить у кожну хату, в побут кожної людини, і ці нові назви доводиться нам освоювати.

У самій доповіді товариша М. С. Хрущова на Пленумі вжиті деякі терміни й назви, що вже тепер, в зв'язку з її популяризацією й вивченням, потребують пояснення. Це, наприклад, такі слова, як вінол, повінол, поролон, нітрон тощо. Ми вважаємо, що пояснення й популяризація цих нових термінів і назв є обов'язок наших хіміків.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.

ЦЬОГО ВИМАГАЄ ЖИТТЯ

Колектив професорів, викладачів і наукових співробітників університету за останні роки провів ряд важливих наукових досліджень, результати яких впроваджені або впроваджуються у виробництво.

Продуктивно працюють в цьому напрямку кафедри і лабораторії хімічного факультету. Про це ми вже довідалися з газет.

Чималу допомогу виробництву надають фізики і математики університету.

Кафедра молекулярної фізики під керівництвом професора В. О. Федосеева продовжує дослідження властивостей гігроскопічних димів і впливу їх на радіційні заморозки і наземні тумани.

Кафедра обчислювальної математики і обчислювальний центр за завданнями підприємств, інститутів вирішила ряд завдань на електронно-обчислювальних машинах. Для заводу «Червона гвар-

дія» вирішене завдання: «розрахунок глободіних зубчатих передач». Під керівництвом доцента К. К. Демидова сконструйовано прилад для визначення корозійної активності ґрунту. Цей прилад одержав високу оцінку на ВДНГ СРСР, він виготовляється зараз за заявками ряду організацій.

Науковими співробітниками університету велика увага приділяється розробці методів прогнозів берегообвалів на побережжі моря і водосховищ.

Колектив вчених університету, натхненний історичними рішеннями ХХІІ з'їзду КПРС, рішенням грудневого Пленуму ЦК КПРС, докладає всіх зусиль для того, щоб своїми науковими дослідженнями надати найбільш ефективну допомогу підприємствам промислового і сільськогосподарського виробництва.

Б. СОСНОВСЬКИЙ.

В ПАРТКОМІ ОДУ

ПАРТІЙНИЙ комітет заслухав питання про хід виконання науково-дослідних робіт госпдоговірної тематики за 1963 рік і перспективах на 1964 рік. Партийний комітет відзначив, що цього року збільшився обсяг робіт з госпдоговірної тематики.

В результаті досліджень впроваджувались або впроваджуються у виробництво деякі практичні рекомендації по темах, якими керують професори В. О. Федосеев та О. І. Юрженко, доценти О. С. Степанова, О. В. Богатський та інші.

На 1964 рік обсяг досліджень з госпдоговірної тематики повинен збільшитись. Кафедри фізико-хімії полімерів і неорганічної хімії, лабораторії інженерної геології і ґрунтознавства будуть проводити

нові дослідження, які повинні допомогти сільському господарству.

Партійний комітет відзначив, що не досить активно беруть участь у виконанні науково-дослідних госпдоговірних робіт кафедри експериментальної фізики, аналітичної хімії, теоретичної механіки.

Партком зобов'язав деканати факультетів максимально розширити госпдоговірну тематику на допомогу підприємствам Чорноморського раднаргоспу, а також сільськогосподарським підприємствам. Особливу увагу слід приділити проведенню досліджень з хімії добрив, боротьбі з ерозією ґрунту, зрошенню земель, бо саме на це вказали грудневий Пленум ЦК КПРС та інші рішення ЦК нашої партії.

На цій фотографії — студентка історичного факультету Ліда Зінченко. Старанно, вперто оволодіває вона знаннями. Наполеглива праця принесла їй успіх. Вона — відмінниця навчання.

В ці дні Ліда Зінченко вчиться особливо старанно. Адже незабаром сесія. Її треба скласти якнайкраще. На це і спрямовує зараз зусилля студентка. Успіху тобі, Лідо!

1964
2 СІЧНЯ
ПОЧАТОК
ЗИМОВОЇ
СЕСІЇ

ЧИ ТИ ГОТОВИЙ ДО ІСПИТІВ?
Бережіть час. Кожну хвилину на облік. Вчіться наполегливо.
Досвід кращих — кожному. Нехай стане девізом в ці дні:

ДО СЕСІЇ
Залишилось
7
ДНІВ

СЕСІЮ СКЛАДЕМО УСПІШНО!

ШИРОКА ВИРОБНИЧА НАРАДА

В п'ятницю, минулого тижня, у Великому актовому залі відбулись збори викладачів і студентів вечірніх відділів.
Комуністична партія створила для нашої молоді всі умови для навчання без відриву від виробництва, — говорить, відкриваючи збори, проректор тов. Вязовський. — Наше завдання полягає в тому, щоб забезпечити високоякісне навчання.
Про свої потреби, про необхідність посилення зв'язку з виробництвом та з інших учбових питань виступили студенти — філолог Андріанов, юрист Гузов, фізик Некрасов, географ Ішков, біолог Мельник та інші, всього 11 чоловік.
На зборах виступили також декан географічного факультету доцент Міщенко і завідувач студентською бібліотекою т. Бозіна.
На заключення доцент Вязовський повідомив студентів, що партійна організація і ректорат університету потурбуються про те, щоб в ОДУ були створені всі умови для успішного завершення зимової сесії.

СТВОРЕНІ УСІ УМОВИ

ЗИМОВА екзаменаційна сесія для всіх студентів розпочинається в перших числах січня, а заліки на деяких факультетах вже йдуть.
На всіх факультетах і кафедрах складено графіки консультацій, затверджено розклади заліків та іспитів. Іспити будуть розпочинатися з 9 годин і закінчуватися не пізніше 15—16 години, щоб у студента було більше часу для підготовки до наступного іспиту.
В розкладі екзаменаційних сесій витримані необхідні вимоги Положення про сесію: кількість іспитів та заліків не перевищує 5—10, хоча і на деяких факультетах замість 5 іспитів складають 2—4, а замість 6 заліків — 3—5.
Починаючи з 20 грудня і по 2 січня всі лабораторії, кабінети, музеї і всі аудиторії університету будуть працювати в дві зміни, тобто з 9 годин ранку і до 23 щоденно.
Студентська бібліотека, читальні зали також будуть працювати в дві зміни, а у вихідні дні — з 17 до 23 години.
Учбова частина, деканати і методисти зроблять все, щоб забезпечити високий рівень складання заліків та іспитів.
Ш. ХАЛІЛОВ,
начальник учбової частини ректорату.

ТУТ БУВАЄ ЛЮДНО

НАСТАВ грудень — місяць заліків. А в недалекому майбутньому, в січні, — екзаменаційна сесія.
В ці короткі строки, що залишились до іспитів, потрібно прикласти максимум зусиль, щоб добре скласти сесію.
Кабінет геодезії і картографії. Тут кожний день виконують практичні заняття студенти I курсу з геодезії (викладач — Я. Макаренко), а з креслення — студенти II курсу.
Ось кабінет економічної географії. Співробітники і лаборанти цього кабінету привітні, хороші люди. Вони допомагають студен-

там в їх практичних заняттях.
Часті гості тут студенти-економігеографи: Турченко, Фесенко, Кірова і багато інших, які готуються до практичних занять по картах, атласах, журналах.

**В КАБІНЕТАХ
І ЧИТАЛЬНИХ ЗАЛАХ
ГЕОГРАФІЧНОГО
ФАКУЛЬТЕТУ**

Читальний зал бібліотеки. Тут студенти готуються до семінарів. В бібліотеці можна взяти яку завгодно літературу, і в тихому читальному залі почитати її.

Сьогодні, наприклад, готуються до семінару з історії КПРС студенти другого курсу Мовчан, Шевченко, Ключова та інші.

В кабінеті фізичної географії теж часто буває людно. Студенти готуються до практичних занять з гідрології, фізичної географії. Студентка Полякова займається фізичною географією світу, а Мочарот, студент III курсу вечірнього відділу, — географією зарубіжного світу.

Основна маса студентів готується добре, бо розуміє, що сесія — справа нелегка.

НАШ КОР.

ПІСЛЯ ЗАНЯТЬ...

ГРУДЕНЬ! Переддень зимової екзаменаційної сесії. В цей період особливо багатолюдно в кабінетах, лабораторіях і читальному залі бібліотеки біологічного факультету.

Після занять в затишному і добре оформленому мічурінському кабінеті на кафедрі генетики і дарвінізму зібралось багато студентів. Це — третьокурсники. Вони складають залік з цитології. Деякі, щасливчики, вже задоволені. Залік складено!

А студенти Панова і Луценко загурбовані — вони розбирають схему проходження променів через лінзи електронного мікроскопу.

На кафедрі мікробіології, в одній з лабораторій, особливо багатолюдно. Тут студенти, викладачі. Іде засідання гуртка мікробіології і вірусології.
В лабораторії кафедри мікро-

біології ми застали студента V курсу вечірнього відділу Імшенецького, який разом з аспірантом Хомочушкіним веде наукову роботу.

На кафедрі фізіології рослин трудяться над виконанням своїх курсових робіт студенти з В'єтнаму Во Ші Хань і Май Суан Ли-онг.

Бібліотека. Поки бібліотекар шукає замовлений журнал, студентка III курсу Титаренко проглядає газети. Поруч її співкурсниця Рая Мельник готується до семінару з політекономії, а студентки Гаращук і Малішевська — до семінару з історичного матеріалізму. Давно закінчилися заняття, але на багатьох кафедрах, в лабораторіях, в читальному залі бібліотеки робота продовжується. Наближається екзаменаційна сесія...

НАШ КОР.

Без слів...
Малюнок-жарт студента III курсу географічного факультету В. Колесника.

ЗА ІНІЦІАТИВОЮ ВИКЛАДАЧІВ

В цьому навчальному році факультетом іноземних мов успішно проведено роботи по оснащенню кабінетів і експериментальної лабораторії, здобуто велику кількість нової апаратури.

Під керівництвом доцента Т. О. Бровченко розпочала діяти фонетична лабораторія. Проводяться перші заняття і в кабінеті розмовної практики. Готова до роботи фотолабораторія.

Викладачі і студенти факультету знайомляться з учбовою апаратурою. Більшість викладачів самостійно працюють з апаратурою «Леті», магнітофонами, а багато хто — і з кінофотоапаратурою.

Викладачі факультету Соломонов, Яковлева, Перкіна, Матковська проявили добру ініціативу. Вони створили перші учбові фільми — «Демократичний Берлін», (знятий старшим викладачем Соломоновим під час його перебування в Берліні), і учбовий фільм з граматики німецької мови.

Вони одержали добру оцінку кафедри німецької філології. Зараз викладачі працюють над сценаріями нових учбових фільмів.

Група аспірантів і студентів активно працює в лабораторії експериментальної фонетики.

Тепер випускники факультету за допомогою технічних засобів і учбових фільмів отримують кращі знання, добре підготуються до сесії.

Я. НЕЙДОРФ.

ЯК Я ПРАЦЮЮ НАД КНИЖКОЮ

ПРАВИЛЬНА робота над книжкою — головна умова вірного розуміння викладеного в ній матеріалу. Перед тим, як я приступаю до роботи над книжкою, я ставлю перед собою мету. Вона може носити різний характер. Книжка може бути джерелом розширення знань, засвоєних на лекції, джерелом їх закріплення.

Вирішальне значення при проробці матеріалу належить теорії. Без твердих знань теоретичних основ неможлива робота в будь-яких гуртках. Теоретичні знання необхідні також для обґрунтування практичних висновків.

Хімічні досліди дуже цікаві, і в хіміка, який любить свою спеціальність, вони не можуть не викликати захоплення. Але необхідно пам'ятати, що захоплення дослідами може привести до відставання теоретичних знань від практики, чого не можна допускати.

Робота над книжкою я постійно удосконалюю, шукаю нові шляхи швидкого засвоєння матеріалу.

В період сесії за тричотири дні неможливо вивчити матеріал, який читався протягом одного чи декількох семестрів. Звідси вимога — працювати треба систематично.

В період сесії робота над книжкою полягає в тому, щоб повторити пройденний матеріал. Кращою формою цього є самостійне складання конспекту.

Знання від практики, чого не можна допускати. Роботу над книжкою я постійно удосконалюю, шукаю нові шляхи швидкого засвоєння матеріалу.

В період сесії за тричотири дні неможливо вивчити матеріал, який читався протягом одного чи декількох семестрів. Звідси вимога — працювати треба систематично.

В період сесії робота над книжкою полягає в тому, щоб повторити пройденний матеріал. Кращою формою цього є самостійне складання конспекту.

Знання від практики, чого не можна допускати. Роботу над книжкою я постійно удосконалюю, шукаю нові шляхи швидкого засвоєння матеріалу.

не (без допомоги книжки) написання формул, вивід рівнянь, обґрунтування відповідних висновків. Коли щось незрозуміло — треба звертатись до книжки. Перед іспитом матеріал повинен бути однократно повністю пророблений в стисnutій формі.

Я працюю не тільки над літературою, яка безпосередньо відноситься до прочитаного на лекції матеріалу, але й над літературою, яка розширює кругозір в певній галузі.

Іноколи перед собою ставлю мету — знайти відповідь на питання, яку виникло, або ж рішення задачу, яка склалася в процесі позалекційної або гурткової роботи.

НАШ ЛОЗУНГ

КІНЕЦЬ старого року і початок нового — відповідальна пора для студентів. Саме в цей час підводяться підсумки їх роботи за півріччя.

Готуючись до сесії, не можна не враховувати досвід вже пройденного шляху, зокрема літньої сесії. Загальний процент успішності по університету не може задовільнити нас. Треба, щоб успішність стала кращою.

Практика показала нам, що там, де партійні і комсомольські організації факультетів підійшли до питання учбової дисципліни, підготовки до практичних і семінарських занять серйозно, з перших же днів направили студентів на підготовку до сесії, там, як правило, і висока успішність.

Прикладом можуть бути історичний, біологічний, філологічний факультети. Обов'язок кожної комсомольської групи добитись того, щоб сесію склали всі.

Добра успішність повинна стати нормою для кожного студента. Наш лозунг: «Скласти сесію на «добре» і «відмінно!».

А. НИЗОВ,
секретар бюро комітету комсомолу.

В такому випадку я поглиблююсь в ту галузь, в якій можу знайти відповідь на питання, яке перед собою поставила. Розпорюшувати свою увагу на інші питання, які не мають прямого відношення до завдання, не потрібно.

Л. КОВАЛЬ,
студентка III курсу хімічного факультету.

ВІД ЛУЗАНІВКИ ДО ІЛІЧІВСЬКА

Розпочав заняття студентський семінар по динаміці морських берегів, який існує вже 3-й рік при кафедрі фізичної географії. На засіданнях семінару під керівництвом доцента Т. Н. Аксентьєва студенти знайомляться з найновішими досягненнями радянської берегової науки, реферують статті з періодичних видань, самі ведуть дослідження.

На засіданнях були заслухані повідомлення про умови роботи хвилелома в районі пляжу «Комсомольський», про динаміку підводних кулісних валів, про берегові процеси в дельті

річки Дунаю та ін. Учасники семінару охопили своїми роботами все Одеське узбережжя, від Лузанівки до Іллічівська. Ведуться постійні спостереження за нагромадженням наносів в кармані хвилелома на Ланжероні, за поведінкою наносів у морських бун в Отраді, за ходом занесеності Іллічівського морського каналу. Дуже цікаві результати одержані при спостереженні кіс «азовського типу» на Хаджібейському лимані.

Особливо добре працюють такі студенти, як А. Дорофєєва, Е. Ісаков, Г. Суркова, Н. Филімонова.

Учасники семінару беруть участь в науково-дослідних експедиціях, які проводять кафедри фізичної географії, геології і мінералогії та лабораторія інженерної геології, доповідають про результат своїх досліджень на наукових студентських конференціях як у нас в університеті, так і в інших вузах країни.

Зараз в склад нашого семінару ввійшло нове поповнення. Це — студенти-третьокурсники В. Малаховський, Н. Солтан та інші. Вони обрали цікаві теми, які потім можуть стати темами їх курсових і дипломних робіт. Знання, що їх набувають в нашому семінарі, розширюють кругозір студентів, допомагають глибше вникнути в цікаву науку про взаємодію суші і моря.

Ю. ШУЯСЬКИЙ,
студент V курсу
географічного факультету.

ПРО РОБОТУ ГУРТКІВ

ВЧЕНА Рада хімічного факультету розглянула питання про роботу наукових студентських гуртків при кафедрах органічної і фізичної хімії.

На кафедрі органічної хімії в наукових гуртках працюють студенти всіх курсів. На кафедрі фізичної хімії в науковому гуртку беруть участь тільки студенти II курсу.

В останні роки перші і другі премії за кращі наукові роботи одержували студенти-органіки: С. Соболева, С. Андронаті, С. Яворський та інші. На кафедрі органічної хімії до роботи з студентами залучаються всі викладачі, аспіранти, старші лаборанти. Цей позитивний метод роботи потрібно було б перенести на всі кафедри.

Вчена рада факультету винесла рішення про необхідність широко залучати студентів до участі у виконанні науково-дослідної тематики, досліджень, які проводяться по госпдоговірній тематичці.

Обговорення питання про роботу наукових студентських гуртків на засіданні вченої Ради допоможе покращити цю роботу на всіх кафедрах.

Доцент З. СУРАНОВА.

ДОБРИЙ ПОЧАТОК

На кафедрі фізико-хімії полімерів і колоїдів в науковому студентському гуртку працює понад 40 чоловік. Студентськими роботами керують не тільки співробітники кафедри, але й робітники лабораторії ВМС. І мені здається, що коли студенти Семенченко, Хвостик, Демідова та інші, виконуючи експериментальні дослідження, і не зроблять великих відкриттів, — вони все ж набувають значного досвіду.

Добре що студенти I і II курсів Касьянова, Кузнецова, Іванова,

Вернигора не боялися труднощів, як відсутність необхідної теоретичної підготовки, навичок в експериментальній роботі. Основне — вміння працювати, самостійно мислити — вони набувають, працюючи в гуртку.

Шлях у Велику хімію розпочинається з малого — з роботи в науковому гуртку.

Успіхів вам, товариші!

С. ЛОЗАНОВА,
асистент кафедри фізико-хімії і колоїдів.

МОЯ ПРОФЕСІЯ

У життєвий пролог я

вчитуюсь,
Чим поему життя почав.

Я назавжди в професію
вчителя.

Як в поезію, захохавсь.

Я знаходжу у тому щастя,
Як з дерзанням друкать
думки.

І щодня дописує праця,
До поези нові рядки.

Із рядків творіння зоріють
І веселки дитячих очей.

І думки учнівські і мрії,
Не окрилені мною ще...

У життєву поему
вчитуюсь,

Мало розділів написав...

Я назавжди в професію
вчителя.

Як в поезію, захохавсь.

В. НАКАЗНИЙ,
студент V курсу
філологічного факультету.

ЗБРОЯ БОРОТЬБИ

МОЛОДА мати різко повернулася. Вона, начебто, хоче прикрити своїми плечима дитину від небезпеки, яку бачить вона сама. Жінка глибоко ображена, її обличчя гнівне, вона повна рішучості захистити дитину.

Коли дивишся на цю гравюру молодій мексиканській художниці Андреа Гомес, то здається, що погляд жінки полонить і твій погляд і ти бачиш те, що бачить вона. Небезпека війни стає зримою.

Ця гравюра експонується на виставці сучасної графіки країн Латинської Америки, яка розміщена в трьох залах музею Західного і Східного мистецтва. Виставка швидше аналітично глядачів, ніж дає їм повне уявлення про діяльність творчих об'єднань і тих майстрів, які входять до них.

Цей недолік виставки стане зрозумілим, якщо врахувати величезну продуктивність об'єднань і широту їх діяльності.

На виставці цікавими роботами представлена мексиканська майстерня народної графіки, колектив якої був удостоєний Міжнародної премії миру за 1953 рік.

Твори Леопольдо Мендеса, керівника майстерні, давно відомі радянським глядачам по чудовим

графічним титрам до кінофільмів «Ріо Ескондідо» і «Мексиканська дівчина», по численних репродукціях в журналах.

МАНДРІВКА ПО ВИСТАВЦІ СУЧАСНОЇ ГРАФІКИ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

На виставці його творчість представлена чотирма роботами: повною глибокого обурення «Розправою над селянами», страшною своїм лаконізмом і суворою стриманістю, гравюрою «Повішені», де вражає обличчя повішаного за руки ще живого мексиканця, непокірного, каменілого від болю; і портретом індійця, мудрого і мужнього.

Відрама серія гравюр Артура Гарсія Бустоса «Свідчення про Гватемалу», присвячена кривавим подіям, до яких привело втручання США у внутрішні справи країни, представлена двома кращими листами «Наглядач» і «Пісня про Гватемалу» («Пастушка»).

Літографії Пабло О'Хігінса («Прачки», «За роботою» і «Селянка із Говолулу») проявляють тепло і спокійною ясністю.

П. О'Хігінсу чужа ідеалізація,

але його відрізняє прагнення до зображення прекрасного, що є в житті людей праці і що не може зникнути ніякої експлуатація, ніякий гніт.

Це прагнення характерне і для робіт Маріанни Ямпольської.

Однак, життєрадісні і поетичні мотиви в зображенні життя народу цими художниками дещо одинокі. Більшість мексиканських гра-

ВИВЧАЮЧИ ПРИРОДНІ РЕСУРСИ

НАУКОВА СЕСІЯ
НА ГЕОГРАФІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

НЕЩОДАВНО на географічному факультеті відбулася міжвузівська наукова сесія — «Танфільєвські читання», — присвячена питанням розвитку природних ресурсів нашої країни.

Відкриваючи сесію, проректор по науковій частині проф. Федосєєв відзначив, що Г. І. Танфільєв, який працював професором географії в Одеському університеті з 1905 по 1928 р., назавжди залишиться для географів нашої країни одним з кращих вчителів. Географи СРСР продовжують успішно розвивати плідотворні ідеї Танфільєва.

В своїй доповіді професор Белозоров (Одеса) показав, що початки сучасного комплексно-ландшафтного напрямку фізичної географії в СРСР треба шукати в роботах комплексних експедицій (Нижегородської, Полтавської і Особой степової), якими керував великий географ В. В. Докучаєв, в роботах славної плеяди докучаєвців, в тому числі і Г. І. Танфільєва. Вони становлять справжню епоху в історії нашої вітчизняної географії.

Професори Тюрємов і Нейштадт (Москва) розповіли, як радянські болотознавці продовжують розвивати плідотворні ідеї Г. І. Танфільєва. Цікаві дані про нові методи визначення абсолютного віку боліт були наведені в доповіді М. І. Нейштадта. Наша країна, безперечно, займає зараз провідне місце в світі за розвитком болотознавства і торфознавства.

Великий інтерес викликали доповіді професора Іванова (Уральськ), доцента Кадильникова (Уфа), професора Басарської (Одеса), доцента Танфільєва (Ставрополь) та ін.

Багато доповідей на сесії було присвячено питанням фізико-географічного районування для цілей сільськогосподарства. Професор Геренчук (Львів) розробив цікаву класифікацію ландшафтів УРСР і МРСР, доцент Міщенко і

доцент Федорченко (Одеса) з'ясували особливості диференціації фізико-географічних комплексів південно-західного сектора Українського степу. Цікаву схему ландшафтного районування басейну річки Реут запропонувала т. Верна (Кишинів).

Професор Виноградова розповіла про наукові результати першої Чорноморсько-Азовсько-Каспійської експедиції Одеської біологічної станції АН УРСР, що була проведена в 1962 році на дослідному судні «Миклухо-Маклай». Особливості динаміки узбережжя в північно-західній частині Чорного моря були висвітлені в доповідях доцента Аксентьєва і студента Шуйського (Одеса).

В своїй доповіді тов. Захаржевський (Одеса) навів цікаві відомості про підводну абразійну терасу Карадага.

Доповіді показали, що вчених-географів цікавлять фізико-географічні особливості малих річок, розподілу підземних вод в лісових породах, тенденції зміни клімату, можливості застосування математики в різних галузях економічної географії, найефективніші принципи економічного районування та ін. питання наукового і виробничого характеру. Всього було заслухано близько 40 доповідей на 3-х секціях.

Учасники наукової сесії виступили з цікавими повідомленнями.

Вони свідчать про великий розвиток географічної науки в СРСР, яка здійснює всебічне вивчення природних ресурсів для цілей народного господарства.

Географи нашої країни продовжують розвивати ідеї наших великих вчителів — В. В. Докучаєва, Г. І. Танфільєва та ін., невпинно удосконалюють методику географічних досліджень і успішно розв'язують складні завдання, зв'язані з запитами практики народного господарства в СРСР.

Професор Геренчук (Львів) розробив цікаву класифікацію ландшафтів УРСР і МРСР, доцент Міщенко і

Професор С. БЕЛОЗОРОВ.

фіків в своїх роботах показує трагічну сторону життя народу.

Глибоко драматичні роботи Фаніні Рабель: «Поліомієліт», «Сумний хлопчик», «Дитина біля лодки» та ін. «Відчай», Марії Луїси Мартін, «Заарештовані шахтарі» Х. Інігеса.

Навіть зовні спокійне обличчя старого негра на гравюрі Е. Кетлет пройняте таким сумом, що здається зримим минуле цієї доброї людини, повне важкої праці і приниження.

Найближче до творчості мексиканської Майстерні народної графіки стоять роботи бразильських художників.

Із представлених на виставці робіт бразильських художників особливо цікаві жіночі портрети Реніни Кац, Родригеса та ін.

Творчість Данубіо Гожальєса, який одночасно з Р. Кац був удостоєний премії бразильського Національного комітету боротьби за мир, представлено гравюрами із серії про труд робітників на бойні і «Закликом до миру».

Серед творів чилійських графіків виділяються роботи молодого талановитого художника Хосе Вентуреллі, який одержав срібну ме-

далу 6-го Всесвітнього Фестивалю молоді і студентів.

В його літографіях відсутня, як уракло, розгорнута сюжетна основа, вся увага зосереджена на психологічному розкритті образу, розповідні деталі він зводить до мінімуму.

Розповідаючи про виставку, ми зупинились на найцікавіших місцях, і розповіли про найвідоміших майстрів.

Виставка дає можливість поглибитися з видатними явищами сучасного мистецтва — графікою країн Латинської Америки — явищем, яке вже переросло національні рамки і набуло світового значення.

Але цим не вичерпується значення латиноамериканської графіки. Народившись під гнітом покірних США диктатур, в обстановці недоврозвичливості і політичного натиску, вона стала зброєю боротьби за краще майбутнє свого народу, стала зброєю боротьби за мир.

В. ЗІНЧЕНКО,
старший лаборант кабінету мистецтвознавства.

„Тополя“

ВЖЕ два роки існує університетський ансамбль бандуристів «Тополя». Робота ансамблю в минулому році не дала бажаних результатів.

Цей же рік для нього переломний. На чолі ансамблю стали люди з вищою музичною освітою. Заняття проводяться три

рази на тиждень в приміщенні філологічного факультету.

В цей день заняття було призначено на 7-му годину вечора. Але бандуристи почали збиратись ще о 5-й. Кожен хотів попрацювати над своєю партією.

А рівно о 7-й з актового залу широко і вільно линули величні слова «Думи про партію».

Наш народ незборенний,
Рухає він горами,
Створює моря...

Це проводить розспівку з

бандуристами Іван Федорович Дробот. А в цей же час в іншій аудиторії Володимир Семенович Епур настроює інструменти. Дорога кожна хвилинка!

Після розспіву — гра на інструментах, і в кінці заняття — спів у супроводі бандур.

В той вечір мене ще довго супроводжувало ніжне українське «Ой вербиченько, біле личенько»...

Здається, все гаразд. А насправді не так. Список учасників ансамблю нараховує близько 33 осіб. На заняттях же в

середньому буває лише 20 чоловік. Мало, дуже мало чоловічих голосів. Всього сім хлопців в ансамблі, та й ті погано відвідують заняття.

Оскільки переважна більшість учасників ансамблю філологи, то може б інші факультети потурбувались про те, щоб поповнити склад ансамблю чоловічими голосами? Для ансамблю необхідно їх мати не менше 12—15.

Крім актового залу бандуристам для занять необхідна постійна аудиторія.

Немає місця, де можна було б зберігати інструменти. Бандури навалом лежать в кабінеті української літератури, втрачають стрій, псується. Тому доводиться їх кожен раз знову настроювати. «Хоч би якусь комірчину» — просять учасники ансамблю.

Вже не раз бандуристи зверталися і в профком, і в студклуб за допомогою — та марно.

Мені здається, що студклуб повинен потурбуватися про створення умов для роботи ансамблю. Тільки в такому разі він в недалекому майбутньому зможе стати улюбленцем університету.

Л. ШЕРЕМЕТЬЄВА,
студентка I курсу філологічного факультету.

ГЕОГРАФІЧНИЙ „ВОГНИК“

ЗАЛ кафе прикрашений по-святковому. Грає музика. У всіх добрий настрій. Всі з нетерпінням чекають початку «вогника». Адже такий «вогник» географічний факультет університету проводить вперше.

До нас на «вогник» прийшли шефи з заводу «Більшовик».

Стихає музика. Всі сідають за столики. Едік Розінський — ведучий — розпочинає вечір.

Лунає географічний марш у виконанні естрадного оркестру університету. Студенти виконують хором традиційну пісню «Глобус». А потім виходить студентка III курсу Л. Айгузимова і виконує пісню «А сніг іде...» композитора Ешпая.

Викладач географічного факультету професор Белозоров читає свої вірші «Про Одесу». Присутні задоволені, вони дякують професорові.

Знову грає естрадний оркестр, запрошуючи до танцю. Студенти веселі, вони танцюють, жартують...

Ось студентка Г. Суркова читає питання географічної вікторини. Йде змагання між IV і V курсами. Зі знаннями діла відповідають студенти. Йде весела суперечка: кому ж присудити приз?

Ведучий оголошує вальс, запрошують дівчата. Всі кружляють в повільному танці, згадуючи все приємне, хороше...

Що можна сказати про вечір? Він пройшов добре. Бажано лише, щоб це ввійшло в традицію географічного факультету.

Г. ХОРУЖЕНКО.

НА ФЕХТУВАЛЬНИХ ДОРІЖКАХ

ЗАКІНЧИЛАСЬ першість ДСТ «Буревісник» м. Одеси з фехтування, в якому брали участь і студенти університету.

Наша збірна команда на змаганнях зайняла загальне третє місце. Особливо добре виступили студенти Худяєва, Соловей і Остапишина. Команда дівчат в цьому складі завоювала I місце.

Нижче своїх можливостей виступили наші шаблісти, які зайняли тільки IV місце.

В боях на рапірі наші спортсмени добились третього місця, а чоловіки-шпагісти — першого місця.

Загалом результати команди університету непогані. В цьому немала заслуга тренера команди т. Ледека.

М. ЧАБАН, студент II курсу механіко-математичного факультету.

НА ФОТО: команда дівчат нашого університету, яка завоювала I місце на першість ДСТ «Буревісник» м. Одеси з фехтування. (Зліва направо) ЛІДА СОЛОВЕЙ — студентка II курсу біологічного факультету, СВІТЛАНА ХУДЯЄВА — студентка I курсу фізико-математичного факультету і НАДЯ ОСТАПИШИНА — студентка II курсу цього ж факультету.

„МИ ЙДЕМО В РЕЙД“

Так називалась кореспонденція, надрукована в газеті «За наукові кадри» 11 грудня 1963 року. В ній, зокрема, критувались деякі студенти механіко-математичного факультету, які не дотримувались порядку в гуртожитку.

Як нас повідомив заступник секретаря комсомольського бюро факультету М. Чабан, кореспонденція «Ми йдемо в рейд» обговорювалась на спільному засіданні комсомольського і профспілкового бюро факультету. На обговоренні були присутні студенти, які не підтримували належного порядку в гуртожитку. Їм — Колоколову, Кабаку, Гарбатову, Долгому, Гринику, Холомендику — винесено догану. Студенткам Косміній і Лейко — поставлено на вид.

На спільному засіданні комсомольського і профспілкового бюро визивно вів себе студент Авраменко. Йому винесено до-

гану з занесенням в комсомольську облікову картку.

Побутовому сектору бюро ЛКСМ факультету вказано на слабку роботу серед студентів, що мешкають в гуртожитку. На факультеті створена побутова комісія, яка повинна допомогти навести порядок в гуртожитку.

ВІД РЕДАКЦІЇ: В кореспонденції «Ми йдемо в рейд» критувались і студенти інших факультетів. Редакція чекає від комсомольських бюро факультетів повідомлень про те, які заходи вжито для ліквідації недоліків.

Чекаємо відповіді на поставлені в кореспонденції питання про гуртожиток, що розміщений по вулиці Комсомольській, і від проректора по господарській частині т. М. І. Абрамова.

І В ЗИМКУ—В МОРІ

ОСТАННІМ часом чимало жителів нашого міста почало купатися в морі не тільки влітку, а й взимку. Так, тільки на Комсомольському пляжі (парк ім. Шевченка) щодня і тепер, у грудні, купається до 60 осіб.

Довгий час узимку купалися тільки чоловіки старшого і середнього віку. Останні два-три роки в цю пору почало купатися багато молоді, зокрема жінок.

Щоб купатися у морі взимку й

не застудитися, треба знати як це робити. На підставі свого багаторічного досвіду й досвіду інших слід дотримуватися таких основних положень:

ПОРАДИ „МОРЖА“

1. ТРЕБА ВМІТИ РОЗДЯГТИСЬ. Роздягаємось ми повільно зверху вниз. В останню чергу ми завжди знімаємо взуття. Тривалість роздягання — 10—15 хвилин.

2. ТРЕБА ВМІТИ УВІЙТИ В ВОДУ. В воду ми входимо тільки тоді, коли вже охололо тіло. Спочатку робимо обтирання холодною водою, зокрема поясниці. Після цього ходимо на березі одну-дві хвилини, а потім швидко вбігаємо в воду. Купаємось 2—3 хвилини:

20—30 помахів туди й назад, 50—100 стрибків у воді.

3. ТРЕБА ВМІТИ ВИЙТИ З ВОДИ Й ОДЯГТИСЬ. З води виходимо швидко, ніяких вправ не робимо, не бігаємо на березі. Вийшовши з води, не витираємось, а негайно одягаємось знизу вверху, тобто в першу чергу одягаємо взуття. Тільки тоді, коли ми одяглись, декілька хвилин бігаємо, поки випариться вода й стане жарко. На всю процедуру купання витрачаємо 25—30 хвилин.

4. ТРЕБА КУПАТИСЬ СИСТЕМАТИЧНО. Протягом останніх 10 років ми приймали морську ванну 250—310 разів на рік. Взимку не рекомендується пропускати купання, робити перерву більше 3-х днів.

Чи корисно купатися взимку? Корисно! Після купання почуваш себе бадьоро, підвищується працездатність, добре спиться і не грипуємо.

А. МОСКАЛЕНКО.

ВАЖЛИВА, ПОТРІБНА СПРАВА

Більше двох років громадськість України і кубанські ентузіасти створюють в сільських бібліотеках Краснодарського краю на громадських засадах відділи української книги.

Друзів нового починання багато, особливо серед молоді України. Так, студенти, викладачі Львівського університету збрали і подарували Мало-Табільській сільській бібліотеці близько 200 книг українською мовою, прийшли книжки і від деяких студентів Одеського та Київського університетів.

До сторіччя з дня смерті

Т. Г. Шевченка за ініціативою громадськості Краснодару одній з бібліотек міста було присвоєно ім'я поета.

Книжний фонд її невеликий, всього 15 тисяч томів, зате читачів більше 2-х тисяч. Вони цікавляться українською книгою, але, на жаль, книжок українською мовою мало в бібліотеці, а твори Тараса Григоровича тільки в перекладах.

Ми звертаємось до всіх любителів української літератури — письменників, поетів, художників, діячів культури та мистецтва України — створимо

загальними зусиллями на громадських засадах відділ української книги в першій Кубанській бібліотеці ім. Тараса Григоровича Шевченка. Ми віримо, що комсомольці, студенти вищих навчальних закладів України і, зокрема, ОДУ, візьмуть активну участь в цій благородній справі.

АДРЕСА БІБЛІОТЕКИ:
Краснодар—30, вул. Пригородна, 78, бібліотека ім. Т. Г. Шевченка.

В. ОРЕЛ, філолог.

Редактор Є. ГОГУНСЬКИЙ.